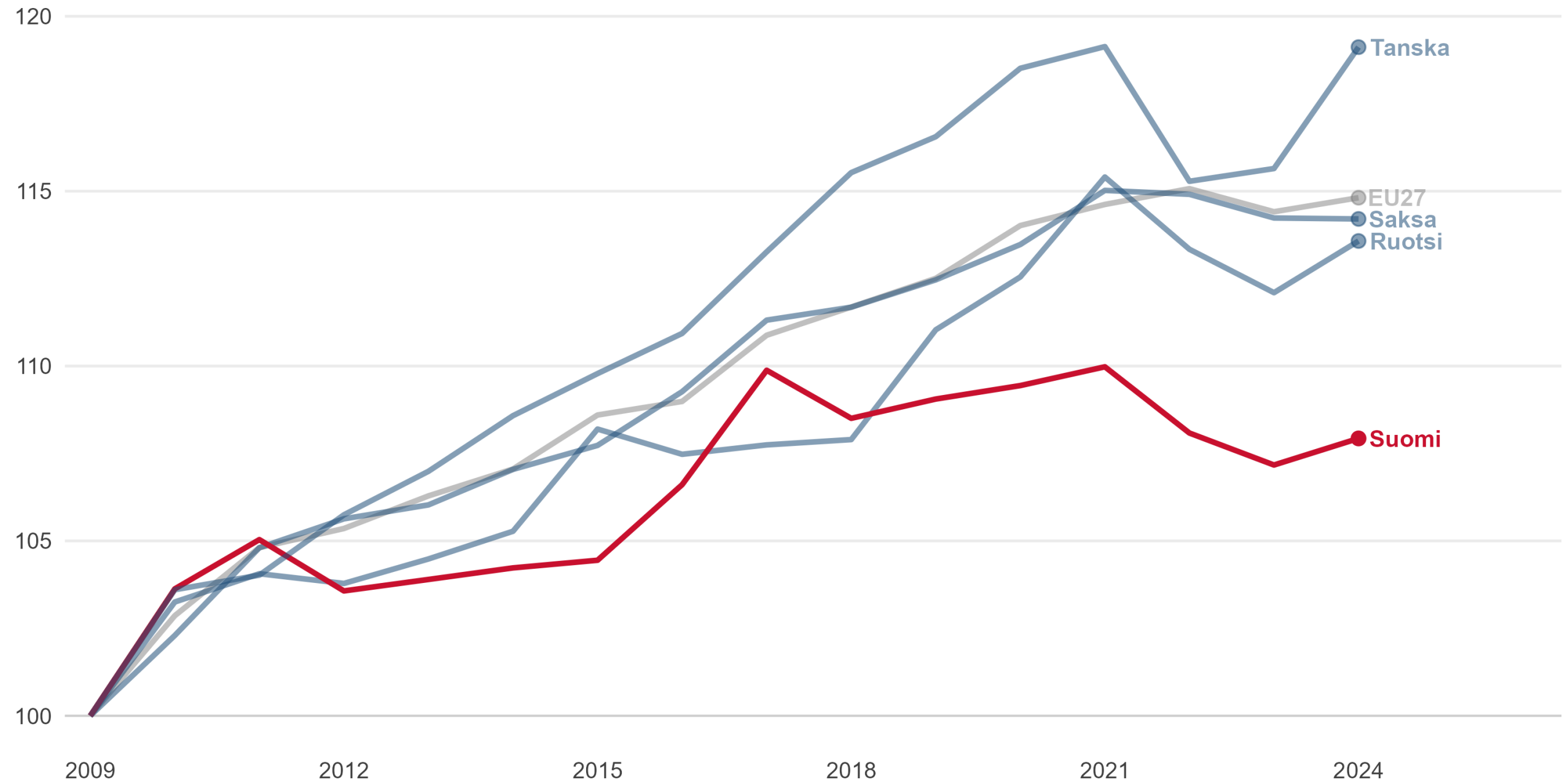

ETLA

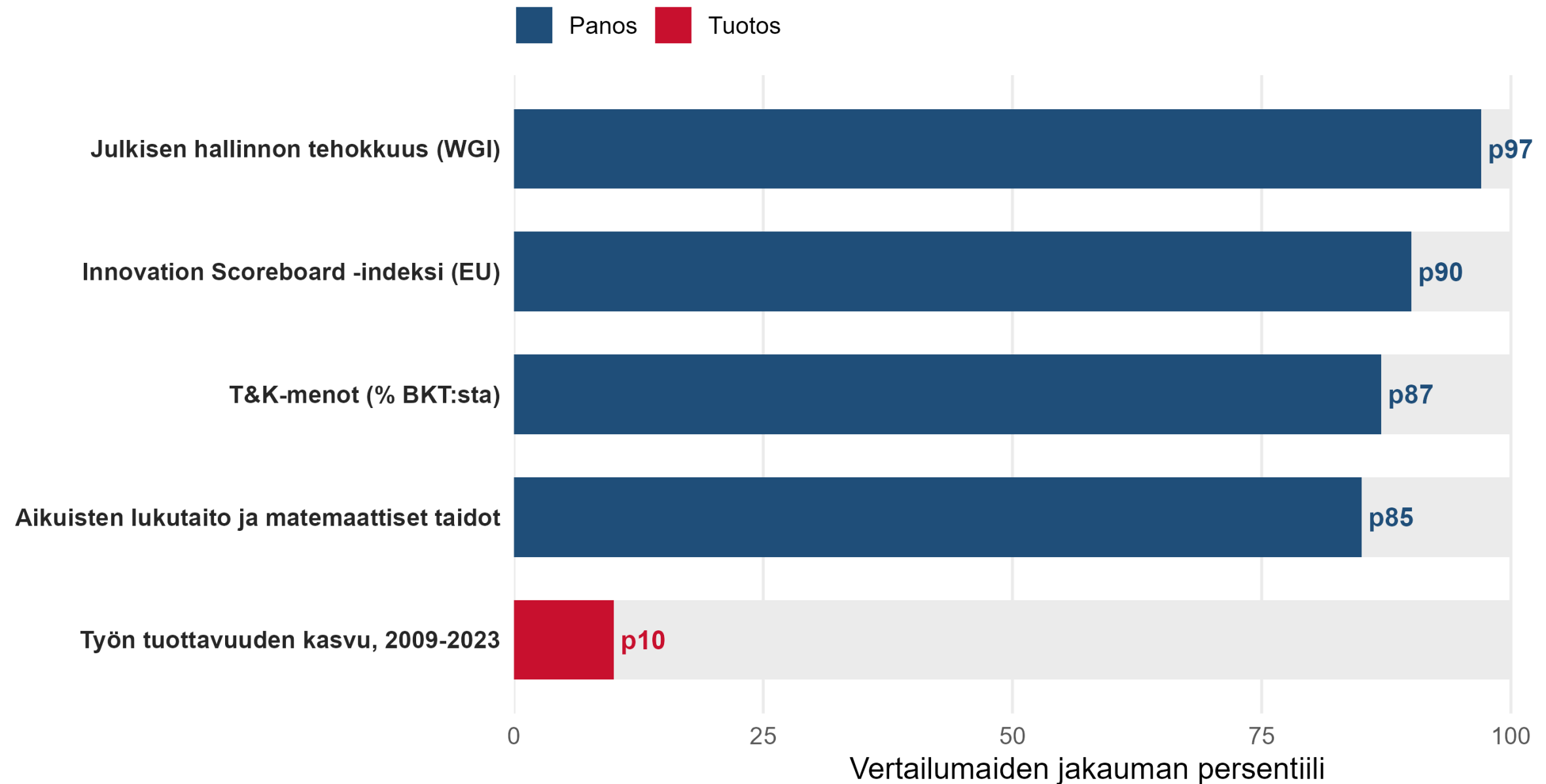
FLOW 2025-2027

Firm Lifecycles and Organizational Workflows

BKT työtuntia kohti, indeksi, 2009 = 100

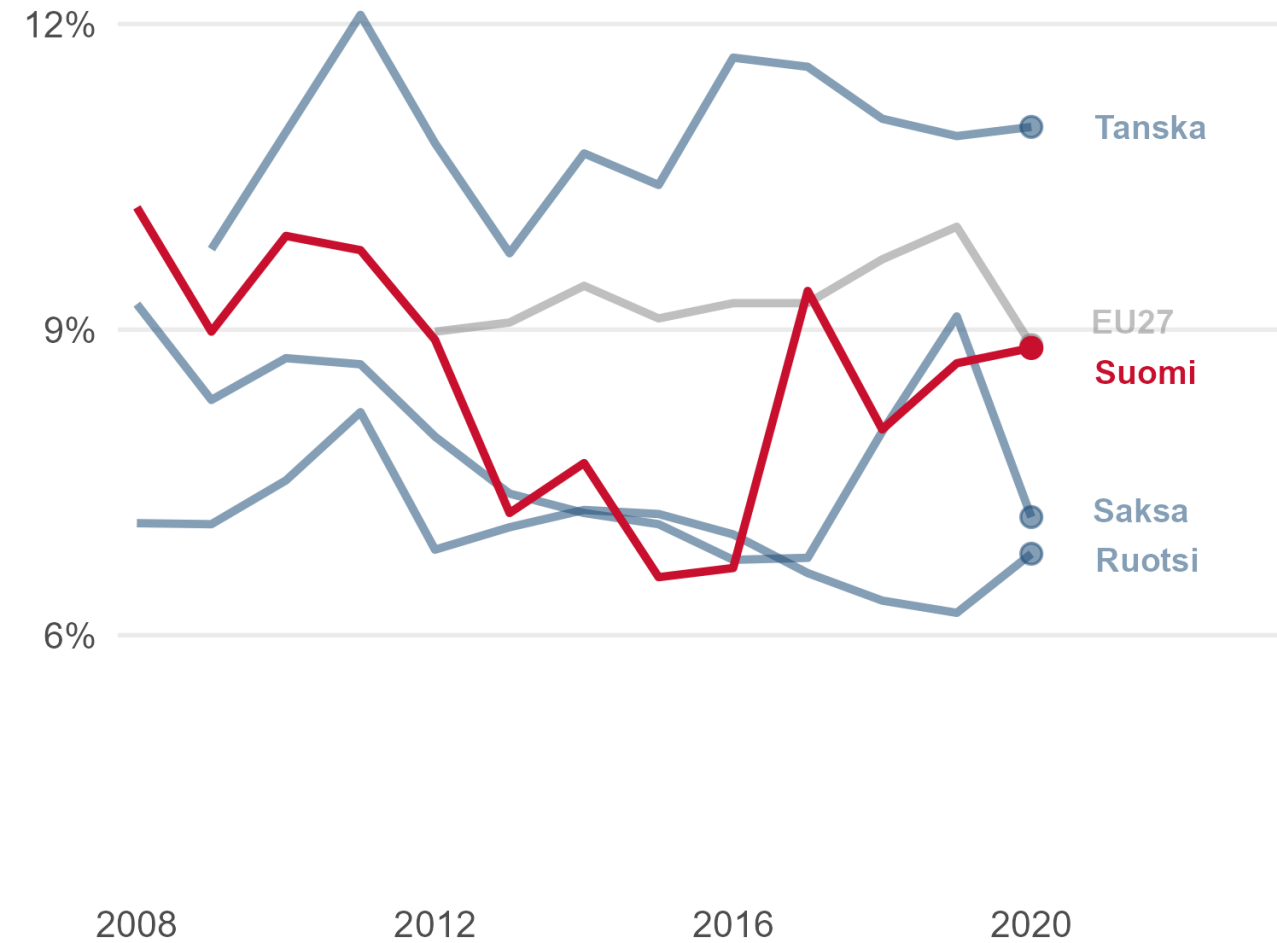

Suomen sijoitus vertailumaiden jakaumassa (0 = alin, 100 = ylin)

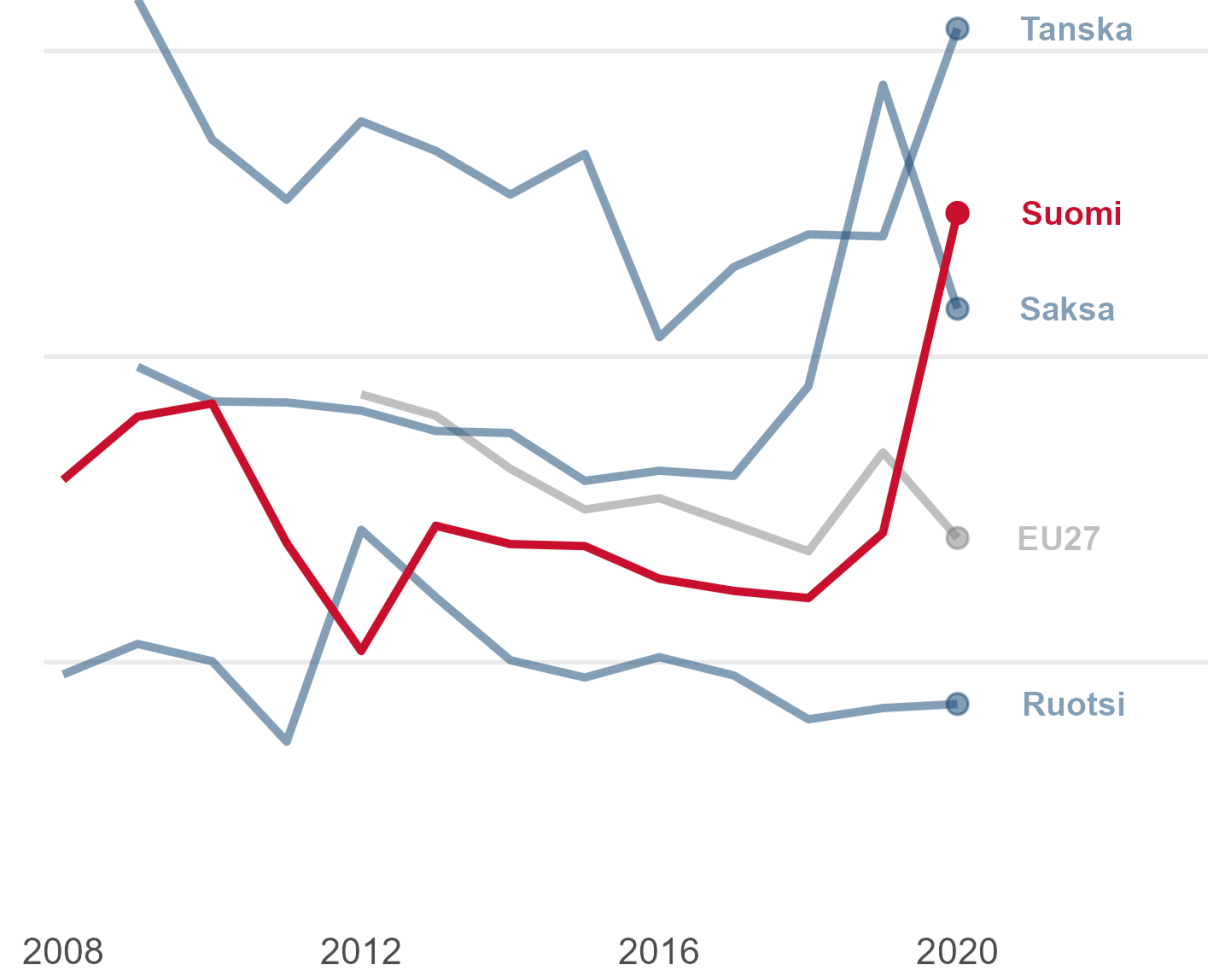

Yritysten syntyä ja poistuma

Syntymä

Poistuma

- FLOW käsittelee yrityskehityksen uudistumisen ja kasvun välistä yhteyttä 4 eri osatutkimuksen kautta, joista kahdesta kuullaan tänään
  - Yrityskaupat ja uudistuminen
  - Lisääntynyt markkinavoima ja yritysten katteet
- Tulossa
  - Uudet yritykset
  - Yksityistäminen ja T&K

**UNIVERSITY
OF TURKU**

Turku School of
Economics

Yrityskaupat ja muut yritysjärjestelyt heikentävät luovaa tuhoa

Natalia Kuosmanen, Timo Kuosmanen, Terhi Maczulskij

FLOW-hankkeen julkistustilaisuus 19.5. klo 9:30

Rakennemuutoksen tuottavuusvaikutukset

- Joseph Schumpeterin (1942) käsite *luova tuho*:
  - Vanhat yritykset, tuotteet ja ammatit häviävät uusien, parempien ja tuottavampien tieltä.
  - Työntekijät, raaka-aineet ja rahoitus vapautuvat hyödyllisempään käyttöön, jolloin tuottavuus ja elintaso nousevat.
- Rakennemuutoksen vaikutusta toimialan tuottavuuteen on kyetty mittaamaan vasta 1990-luvulta lähtien (kattavat rekisteripohjaiset tilastoaineistot):
  - Markkinoille tulevat ja poistuvat yritykset (Baily et al., 1992; Griliches & Regev, 1995)
  - Resurssien kohdentuminen toimialan yritysten välillä (Olley & Pakes, 1996)

Markkinoille tulevat ja poistuvat yritykset

- Aiemmissa tutkimuksissa yritykset luokitellaan *jatkaviin*, *poistuviin* ja *uusiin* yrityksiin sen perusteella, voidaanko kyseinen yritys havaita tilastoaineistossa tarkasteluvuotta tai jaksoa edeltävillä ja/tai seuraavilla periodeilla.

Periodi 0	Periodi 1
Jatkavat yritykset	Jatkavat yritykset
Poistuvat yritykset	
	Uudet yritykset

Uusi tarkempi luokittelu

Periodi 0	Periodi 1
Jatkavat yritykset <i>- ei yrityskauppoja</i> <i>-yrityskauppojen myötä kasvava</i>	Jatkavat yritykset <i>- ei yrityskauppoja</i> <i>- yrityskauppojen myötä kasvava</i>
Poistuvat yritykset <i>- aidosti poistuva</i> <i>- yritysjärjestelyissä poistuva</i>	
	Uudet yritykset <i>- aidosti uusi yritys</i> <i>- yritysjärjestelyissä syntyvä yritys</i>

Uusi tarkempi luokittelu

Periodi 0	Periodi 1
Jatkavat yritykset <i>- ei yrityskauppoja</i> <i>-yrityskauppojen myötä kasvava</i>	Jatkavat yritykset <i>- ei yrityskauppoja</i> <i>- yrityskauppojen myötä kasvava</i>
Poistuvat yritykset <i>- aidosti poistuva</i> <i>- yritysjärjestelyissä poistuva</i>	
	Uudet yritykset <i>- aidosti uusi yritys</i> <i>- yritysjärjestelyissä syntyvä yritys</i>

Aineisto ja rajaukset

- Tilastokeskuksen tilinpäätöspaneeli yrityksistä yhdistettynä henkilötason tilastoihin (FOLK). Havaitsemme kaikki työntekijä-työnantajalinkit.
- Lisäksi yritysrekisterin tiedot yritysten perustamispäivämääristä.
- Tarkasteltava ajanjakso 2010-2022.
- Rajaus yksityisen sektorin yrityksiin, joissa ainakin yhtenä vuonna tarkastelujakson aikana vähintään 5 työntekijää. Mikroyritykset siivottu pois, ja lisäksi yritykset joiden toiminnassa havaitaan yksittäisiä aukkoja.

Määrittely työntekijävirtojen avulla

- Yritysjärjestelyt määritellään työntekijävirtojen avulla (mm. Benedetto ym. 2007, Hethey-Maier ja Schmieder 2013)
- Emme keskity yksittäisten työntekijöiden siirtymiin yritysten välillä (70% havainnoista)
- Työntekijä-klusterin määrä vähintään viisi työntekijää (yritystason päätös versus yksittäisen työntekijän päätös dynaamisilla työmarkkinoilla)
- Seuraavaksi lasketaan kaksi suuretta:
  1. Kuinka suuri osuus työntekijöistä siirtyy toiseen yritykseen (outflow)
  2. Kuinka suuri osuus yrityksen työntekijöistä on tullut toisesta yrityksestä (inflow)?
- Valitaan kynnyisarvo: tässä tutkimuksessa 75%

Yritysluokkien tarkempi määrittely

- Yrityskauppojen myötä kasvava yritys (*M&A acquirer*)

= jatkava yritys, jonka palvelukseen on siirtynyt toisen yrityksen työntekijöistä vähintään 75%, TAI jonka työntekijöistä vähintään 75% koostuu työntekijöistä jotka tulevat samasta yrityksestä.

- Yritysjärjestelyssä syntyvä yritys (*restructuring entry*)

= yritysrekisterin mukaan uusi yritys, jonka henkilöstöstä vähintään 75% koostuu työntekijöistä jotka tulevat samasta yrityksestä, TAI jonka palvelukseen on siirtynyt vähintään 75% toisen yrityksen työntekijöistä.

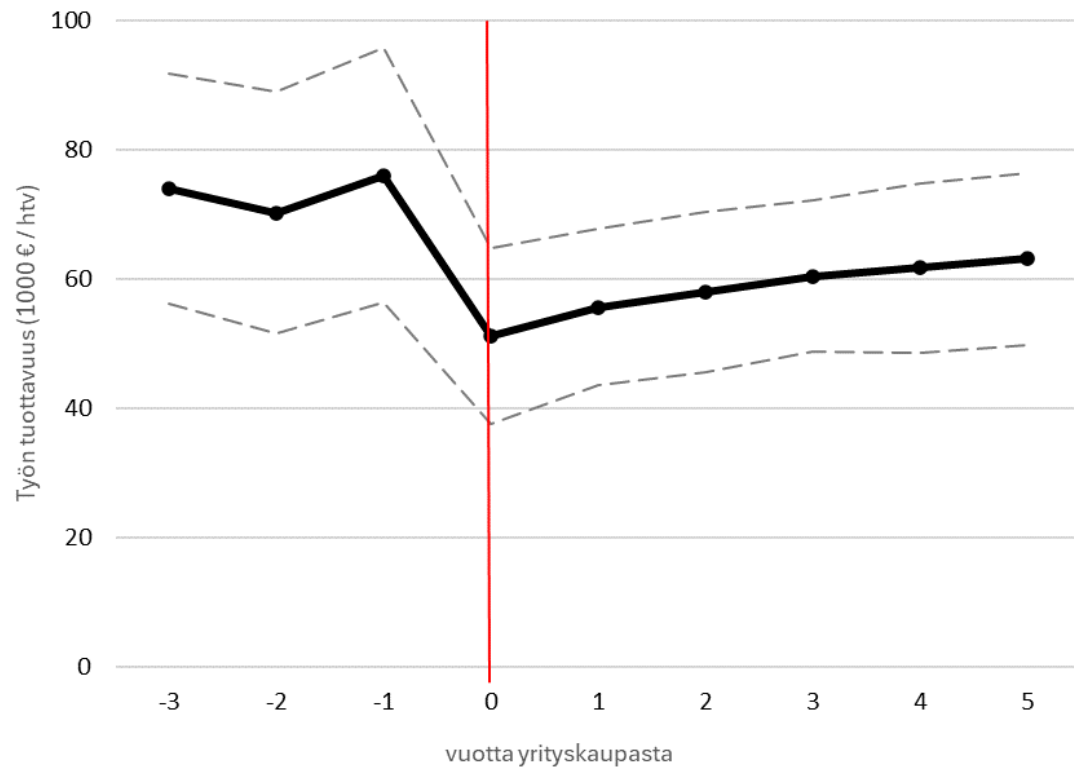
- Yritysjärjestelyssä poistuva (*restructuring exit*)

= lopettava yritys, jonka henkilöstöstä vähintään 75% siirtyy yhdessä johonkin toiseen yritykseen kahden vuoden kuluessa ennen poistumista markkinoilta.

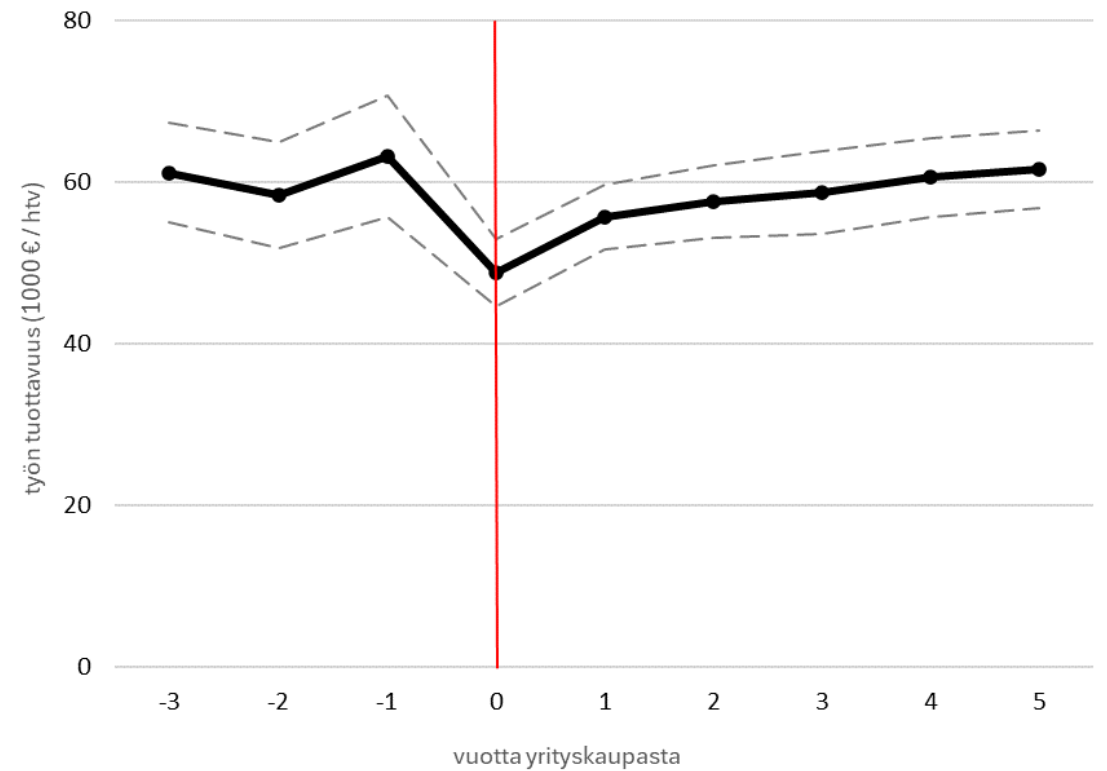
Keskimääräinen työn tuottavuus jatkavissa yrityskauppoja tehneissä yrityksissä 3 vuotta ennen fuusiota ja 5 vuotta sen jälkeen

Teollisuustoimialat (n=75)

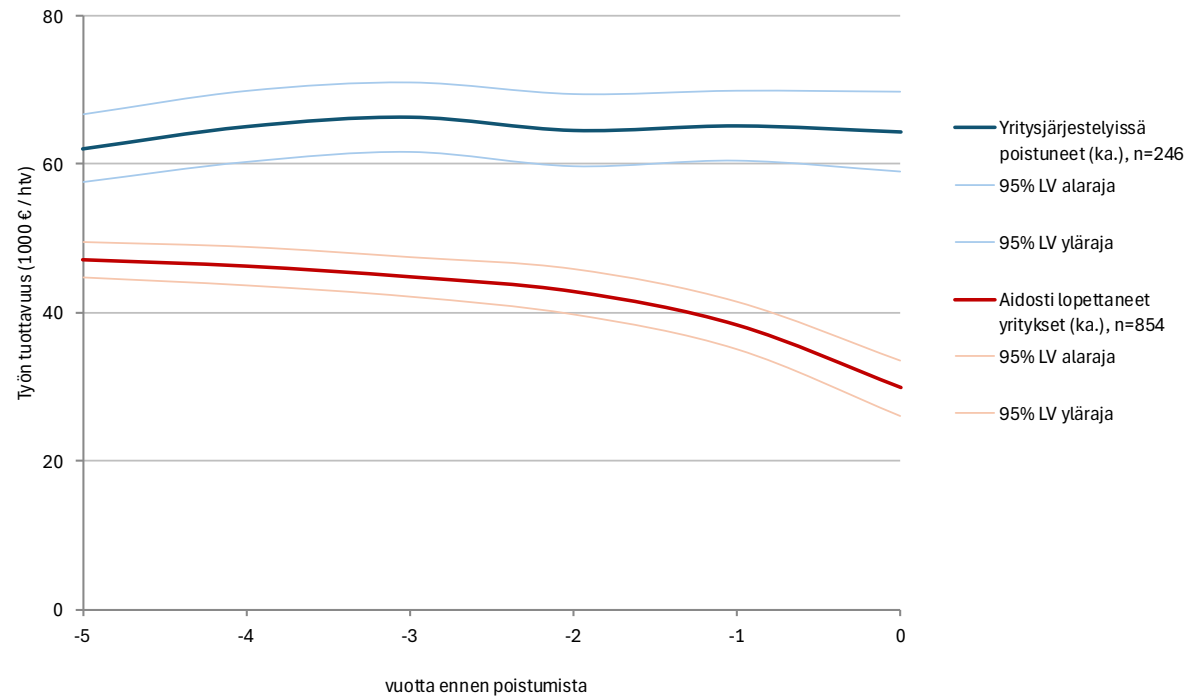
Yksityiset palvelutoimialat (n=371)

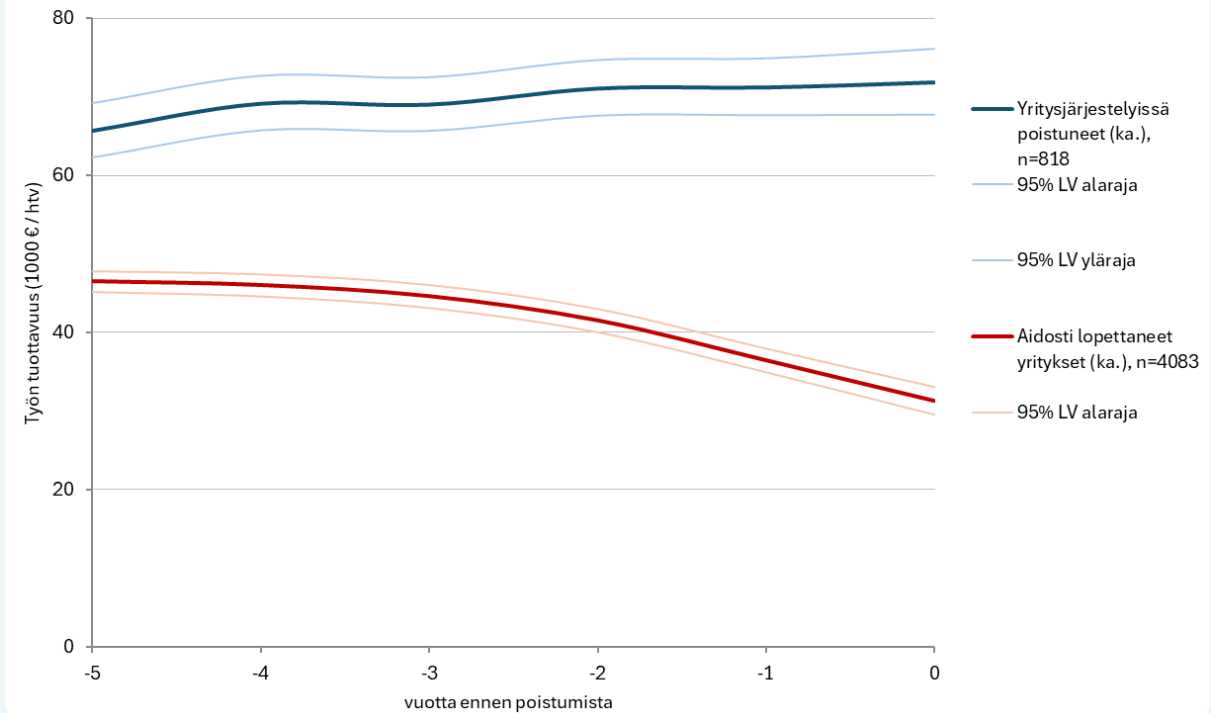

Keskimääräinen työn tuottavuus markkinoilta poistuvissa yrityksissä 5 vuotta ennen poistumista

Teollisuustoimialat

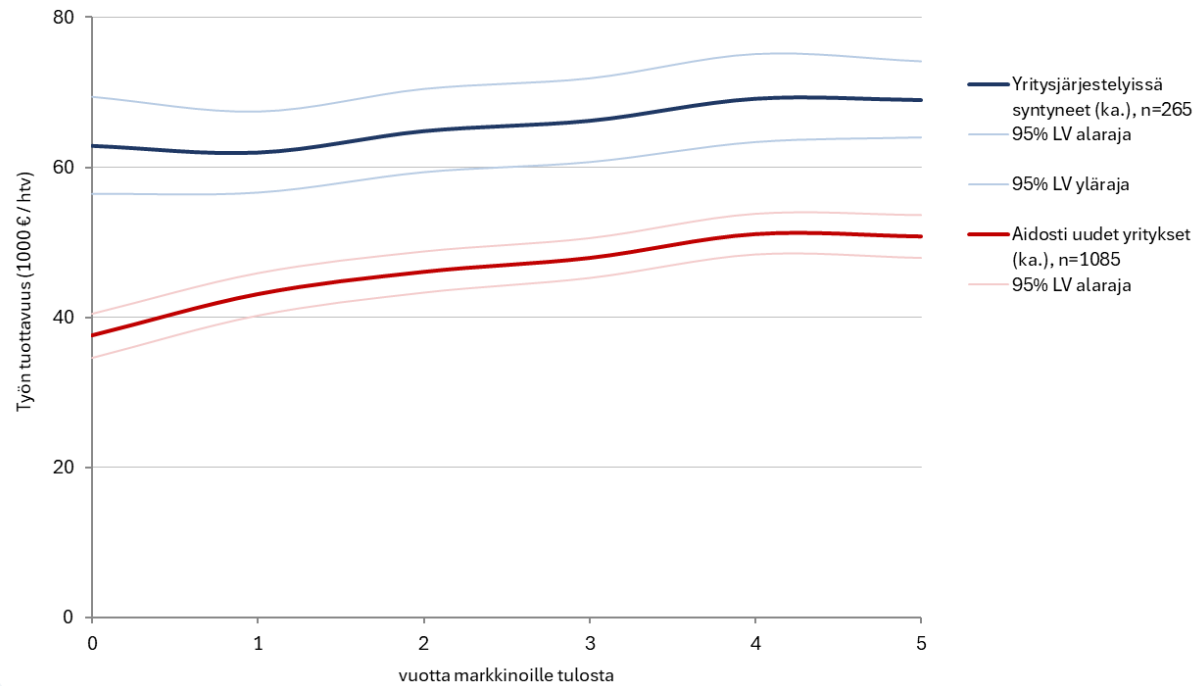
Yksityiset palvelutoimialat

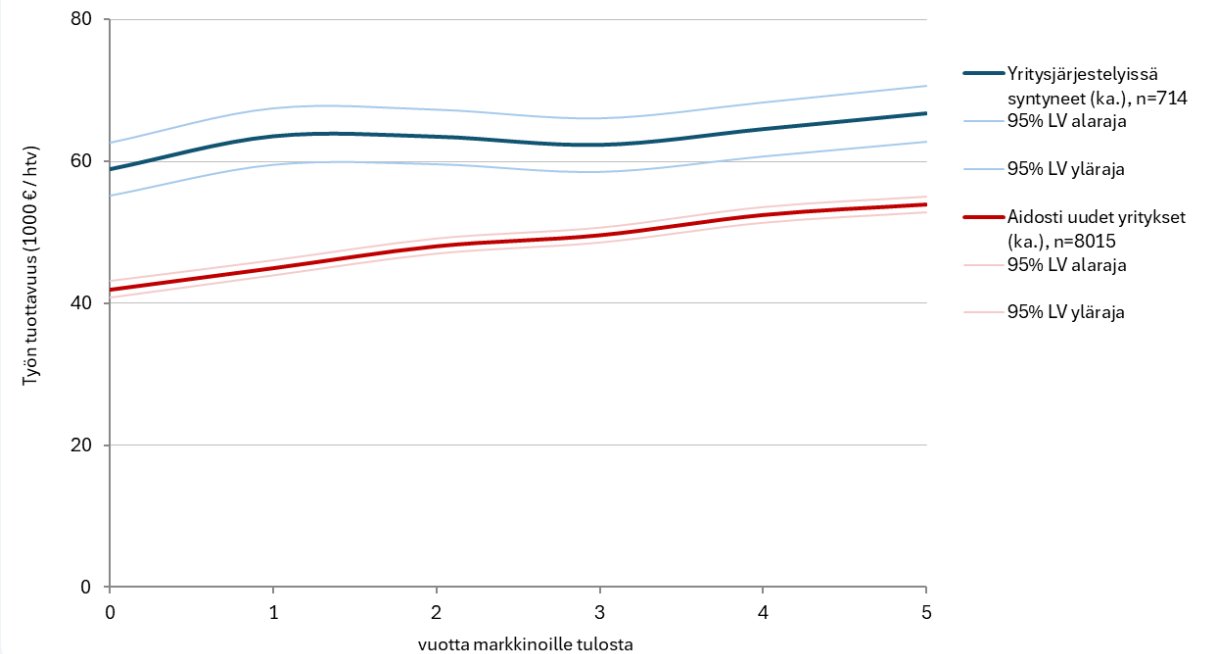

Keskimääräinen työn tuottavuus uusissa yrityksissä 5 vuotta markkinoille tulon jälkeen

Teollisuustoimialat

Yksityiset palvelutoimialat

Yhteenveto ja johtopäätökset

- Merkittävä osuus markkinasektorilla havaittavasta rakennemuutoksesta tapahtuu yrityskauppojen ja muiden yritysjärjestelyjen kautta.
  - Aidosti uusia ja lopettavia yrityksiä on vähemmän, kuin mitä yritystunnusten perusteella vaikuttaa.
  - Yritysjärjestelyt voivat heikentää *luovan tuhon* vaikutusta tuottavuuskasvuun.
- Työn tuottavuus yrityskauppoja tehneissä yrityksissä heikkeni keskimäärin 23% fuusioitumisvuonna (teollisuustoimialoilla 30%), palautuen hiljalleen kohti yrityskauppaa edeltänyttä tasoa.
  - Tässä tutkimuksessa ei löydetty merkkejä mahdollisista pitkän aikavälin tuottavuushyödyistä.
- Koska yrityskauppoja tekevät pääsääntöisesti suuret yritykset, niiden lyhyen aikavälin negatiivinen tuottavuushokki heikentää koko yrityssektorin ja kansantalouden tuottavuuskehitystä.
- Lisäksi yrityskaupat vähentävät markkinakilpailua, mikä heijastuu myös negatiivisesti yrityssectän uudistumiseen ja tuottavuuskasvuun.

Lähteet

Kuosmanen, N., Kuosmanen, T., Maczulskij, T. (2026) Yrityskaupat ja muut yritysjärjestelyt heikentävät luovaa tuhoa. Etna Raportti nro 177.
<https://pub.etla.fi/>

Kuosmanen, N., Kuosmanen, T., Maczulskij, T. (2026) Productivity Effects of Mergers, Acquisitions and Restructuring, forthcoming in June.

Markkinavoiman pysyvyys

Yritysdynamiikan ja kilpailun rajat Suomessa

Jaakko Markkanen

ETLA

13.5.2026

Tämän esityksen työstämisessä on hyödynnetty tekoälyä ihmistyön tukena Etlan eettisen ohjeiston mukaisesti (versio 14.1.2026, ks. <https://www.etla.fi/ai-etiikka>).

Mitä voittomarginaali on

- Voittomarginaali (markup) kertoo, kuinka paljon yritys hinnoittelee tuotteensa yli rajakustannuksen.
- **Kustannuspohjainen selitys:** yritys tuottaa kilpailijoita tehokkaammin ja halvemmalla.
- **Kysyntäpohjainen selitys:** vähäinen kilpailu tai erottuva tuote antaa hinnoitteluvoimaa.
- Tutkimme yritysten ja markkinoiden dynamiikkaa ekonometrisin menetelmin Tilastokeskuksen aineistolla.

Tutkimuskysymys ja päätulokset

- **Tutkimuskysymys:** miten voittomarginaalit jakautuvat, pysyvätkö yritysten asemat jakaumassa ja miten markkinaosuudet liikkuvat — Tilastokeskuksen aineisto 2013–2024.

Päätulokset:

- Markkinoilta poistuminen noudattaa **U-muotoa**: poistumiset yleisempiä sekä jakauman ala- että yläpäässä.
- Matalan voittomarginaalin yritykset **menettävät markkinaosuuksiaan** korkean voittomarginaalin yrityksille.
- Yritysten asemat jakauman yläpäässä ovat pysyviä, eivätkä tulokkaat laske korkeita marginaaleja.

Johtopäätökset ja politiikkasuositukset

Kaksi tulkintaa havainnoille:

- **Positiivinen:** resurssit kohdentuvat tehokkaammin, kun tuottavammat yritykset kasvavat heikomprien kustannuksella.
- **Negatiivinen:** kilpailu ei näytä painavan korkeita voittomarginaaleja alaspäin — markkinavoima keskittyy ja säilyy.

Vientimarkkinat vs. kotimarkkinat:

- Vientimarkkinoilla korkeat marginaalit ovat **hyvä asia**: ne kuvastavat kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla.
- Kotimarkkinoilla pysyvät korkeat marginaalit viittaavat **heikkoon kilpailupaineeseen** kuluttajien kustannuksella.

Kilpailupolitiikka:

- Onko kilpailuviranomaisella riittävä tilannekuva markkinavoiman kehityksestä koko kansantalouden tasolla?
- Otto-oikeus ilmoituskyynnyksen alle jääviin yrityskauppoihin.
- Toimialatason taloudellinen seuranta yksittäisten tapausten rinnalle.

Aineistot ja menetelmät

Aineisto

- Tilastokeskuksen yritysten tilinpäätöspaneeli (Firm FSS), 2013–2024.
- ~160 000 työnantajayritystä, yli 1 milj. yritysvoosihavaintoa, 58 kaksinumeroista toimialaa (TOL 2008).

Menetelmät

- **Tuotantofunktion estimointi:** panosjoustot toimialoittain (Wooldridge 2009).
- **DWL-marginaalit:** voittomarginaalien laskenta De Loecker–Warzynski-menetelmällä.
- **Markov-analyysi:** siirtymät marginaaliviidennesten välillä.
- **Melitz–Polanec-jaottelu:** aggregaattimarginaalin hajottaminen yritys- ja allokaatiokomponentteihin.
- **Odotusarvoon palautuminen:** AR(1)-paneeliregressio yritys- ja vuosikiinteillä vaikutuksilla.

Markkinoilta poistuminen noudattaa U-muotoa

Tila vuonna t	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Poistuu
Q1 (matalin)	64,6 %	15,2 %	4,6 %	3,1 %	2,2 %	10,4 %
Q2	16,8 %	47,5 %	19,5 %	6,5 %	2,3 %	7,4 %
Q3	5,2 %	20,8 %	46,0 %	18,7 %	3,5 %	5,8 %
Q4	3,3 %	7,1 %	19,8 %	49,8 %	13,3 %	6,8 %
Q5 (korkein)	2,5 %	2,8 %	4,2 %	15,2 %	59,2 %	16,2 %

Markkinaosuus siirtyy korkean marginaalin yrityksille

Mistä muutos syntyy	Vaikutus
Tyypillisen yrityksen oma marginaali	-0,43
Markkinaosuuksien siirtyminen yritysten välillä	+0,45
Uusien yritysten tulo markkinoille	+0,09
Yritysten poistuminen markkinoilta	-0,14
Muutos yhteensä	-0,03

- Keskimarginaalin muutos 2014–2024 ≈ 0 .
- Yritysten oma marginaali **laskee (-0,43)**.
- Markkinaosuudet siirtyvät korkean marginaalin yrityksille **(+0,45)**.
- Markkinoille tulon ja poistumisen vaikutukset jäävät pieniksi.
- Tulokkaat eivät laske korkeita marginaaleja — korkean marginaalin toimialoilla ne hinnoittelevat vakiintuneiden tasolle tai sen yläpuolelle.
- Vastaa kansainvälistä "superyrityskeskittymisen" tulosta (De Loecker ym. 2020; Autor ym. 2020).

Kaksi tulkintaa samalle havainnolle

- **Myönteinen tulkinta:** tuottavammat yritykset kasvavat heikompien kustannuksella ja resurssit kohdentuvat tehokkaammin.
- **Huolestuttava tulkinta:** vakiintuneet yritykset hallitsevat markkinoita, eikä kilpailu paina niiden marginaaleja alas.
- **Tulkinnat eivät sulje toisiaan pois!**

Asema jakaumassa on pysyvä, erityisesti yläpäässä

Voittomarginaaliviidennes	Poikkeamasta säilyy ensi vuoteen	(keskivirhe)
Q1 (matalin)	0,041	(0,005)
Q2	0,099	(0,006)
Q3	0,114	(0,013)
Q4	0,255	(0,012)
Q5 (korkein)	0,226	(0,006)

- **Markov:** ala- ja yläpään viidennes pysyvät paikallaan **60–65 %** todennäköisyydellä, keskellä alle 50 %.
- **Odotusarvon pysyvyys:** matalan marginaalin poikkeamat tasoittuvat nopeasti, korkean marginaalin poikkeamat jäävät päälle.
- Sama tulos toimialan sisäisillä viidenneksillä: Q5 säilyy robustina.

Yhteenveto

- Keskimääräinen voittomarginaali on pysynyt vakaana, mutta vakaus kätkee **rakennemuutoksen**: markkinaosuudet siirtyvät korkean marginaalin yrityksille.
- Yritysten asema marginaalijakaumassa on **pysyvä, erityisesti yläpäässä**
- Tulokkaat eivät laske korkeita marginaaleja — **vapaa markkinoilletulo ei laske hinnoitteluvoimaa**.
- Markkinoilta poistuminen noudattaa U-muotoa: poistumat keskittyvät jakauman **ääripäihin**.
- Yritysdynamiikka **kasvattaa ja keskittää markkinavoimaa** sen sijaan, että hajauttaisi sitä.

Kiitos

Kommentit ja kysymykset tervetulleita.

Jaakko Markkanen

ETLA

jaakko.markkanen@etla.fi

Muistio: Markkinavoiman pysyvyys: yritysdynamiikan ja kilpailun rajat Suomessa